

PRAVICA

Glasiło krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek popoldne; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Stari trg 2/1 — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1-50 — Cena: za 1 mesec Din 5-,-, za četrta leta Din 15-,-, za pol leta Din 30-,-; za inozemstvo Din 7-,- (mesečno) — Oglasi po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnine na uprave jugoslovanske tiskarne, Kolportažni oddelek, Poljanski nasip št. 2 — Rokopisi se ne vračajo

Bratje!

Prvič, kar obstoji organizacija slovenskega krščanskosocialnega delavstva, se zbere krščanska socialistična mladina v Celju. To bo pregled mladih sil, ki stoje v naših vrstah, narasčaja, ki smo ga vzgojili. Pravzaprav obstoj Krekove mladine niti ni naša zasluga: nastala je čisto sama iz sebe po pobudi nekaterih fantov, ki še slutili niso, da iz njih naraste vse mlado slovensko krščansko delavstvo obsegajoča organizacija.

V Celju pa ne bomo samo pregledali dosedanjih svojih vrst, koliko nas je in kakšni smo, ampak hočemo predvsem dati svojemu nadaljnjemu delu stalen pravec. Da smo bojna organizacija, namenjena, da stoji v prvi vrsti, da nosi zastavo krščanskega socializma naprej, to se razume po sebi, saj taka je vedno bila mladina. Toda mi mladi moramo tudi graditi, ne samo rušiti postojank kapitalističnega družabnega reda ali pa zastarele miselnosti v naših lastnih vrstah. Mi hočemo in moramo več.

Kapitalizem je s svojim pohlepom razrušil krščanske osnove človeške družbe. Hotel je potlačiti zavest — vsaj v njenem praktičnem pomenu in posledicah — da smo vsi enako otroci božji, da imamo na podlagi poštenega dela vsi pravico do lepega življenja, da ne smemo drug drugega izkoriščati, ampak si družno pomagati. Mesto tega je jačal v človeštvu duh suženjstva, ločitve v dva razreda, od katerih ima eden v rokah vse ali vsaj večino zemskih in kulturnih blag, drugi nič ali pa malo drobtinice, dasi ustvarja s svojim delom vsa bogastva. Tem je zabičeval, da se imajo s svojo usodo zadovoljiti, sebi pa je dajal pravico do uživanja vsega. Brezboštvo današnjega časa je posledica kapitalizma, brezmejnega egoizma posedujočih, nesocialnega mišljenja, čuvstvovanja in delovanja. Saj je že apostol dejal, da kdor bližnjega ne ljubi, tudi Boga ljubiti ne more.

Od kapitalizma se je delavec nalezal ateizma. Videl je, kako bogatstvo dejansko prezira vse moralne zapovedi vere, zlasti napram bližnjemu, da velja mesto načela medsebojne ljubezni načelo izkoriščanja in izvlačenja čimvečjega profita

iz tujega dela in truda. Videl je, da v življenju te družbe odločuje le gola kruta sila, ne pa pravica. Videl je, kako mora kapitalizmu tudi najsvetejše služiti, kako si zna udinjati v svoje namene vse, kako je močnejši od vsake moralne sile in instance. To je velikemu delu trpečih vzelo vero v Višje.

Bilo pa je to napak. Proletariat je zašel na napačno pot, ko je zavrzel največjo duhovno vrednoto, religijo, krščansko moralno, nadnaravni red. Napak dela marksizem, ko razredno sovraštvo še pogloblja. Napak dela, če zaupa le sili in revoluciji. Moralni, duhovni temelji družbe, ki jih je omajal kapitalizem, se s tem le še bolj izpodkopujejo. Mi pa ne smemo hoditi po stopinjah buržuazije, mi ne smemo zrušiti tega, kar je začela podirati ona, kar pa je neobhodni fundament pravičnega in pametnega ter dobrega sožitja ljudi. Treba je vero oživiti, družbo spet na njeno podlago postaviti, okrepiti v ljudeh vero in zaupanje v duhovne sile, podreti malikovalstvo materije in sile. To je pot Kristusa, pot vseh velikih učiteljev človeštva, pot, ki po njej hodijo celo največji poganski misleci. Kar se zgradi na sili, pogine od sile. Le stavbe Duha trajajo večno.

In to je naloga naše Krekove mladine, da prešine naše in druge vrste v našem delavskem slovenskem narodu s to zavestjo. Na ta način se bo človeška družba najbolj zrevolucionirala v najboljšem in najglobljem pomenu besede. Mi moramo gledati na to, da vodstvo človeške družbe preide v poštene roke, da se nesocialno misleči zamenjajo s socialno mislečimi, da se nemoralna umakne morali. Ni to dosti, da se imenuje kdo socialista, da izumlja nove socialne družabne rede, da prisega na kakšne sisteme, niti je dosti, da je mojster socialne politike: globoko moralen, nesebičen, ljubeč človek mora biti. Ni toliko potreben nov red, kolikor so potrebni novi ljudje. Prva naloga našega veka je vzgoja dobrega in lepega človeka! V globoki verski, krščanski, etični kulturi mora temeljiti boljši socialni red bodočnosti. To Vam, dragi Krekovci, ob Vašem dnevu sporoča

Križar.

Ante Kordin:

Novi rod.

Novo osvežujoče življenje polje med našo mladino. Odložila je nesocialne forme mišljenja in življenja; danes naša mladina v skupnosti išče osebnega življenja, v organizaciji ne zasleduje več pompa in sijajnih nastopanj, danes nastopa tudi v množici, ki je organizirana, v ospredje poedinec, ki se hoče razviti v lastno osebnost, z odločno voljo in z znanjem, ki ne zahteva vsak hip pomoči od organizacije, ampak sam se zna braniti proti nasprotujočim činiteljem in kar je najvažnejše pri najmlajšem mladinskem pokretu: ta novi rod hoče graditi, ustvarjati v sebi in v vseh ljudeh brez razlike stanu, ki so dobre volje, nepokvarjeni in dostopni za trezne razloge, ustvarjati hoče lepo krščansko demokratično sožitje v pravičnosti in ljubezni, ki naj bo odsev one ljubezni, ki nam je izvir in cilj in sredstvo v dosego take ljubezni same.

To bogato življenje: notranje poglobitve bodisi specifično duhovne (»Križarji«), bodisi specifično slovenskokulturne — žal svobodomišelnosti — (»Mladinovci«), bodisi specifično socialistične (»Borbaši« in

»Krekovci«) je znak pozitivnega dela in življenja.

Nad vsemi, nekako samonikla, brez kakega tujega vzorca iz vrst krščanskih delavcev samih, je vstala Krekova mladina. In ta mlada organizacija, proslavlja s kongresom takorekoč svojo petletnico obstoja, a je s svojim vztrajnim, treznim in simpatičnim nastopom pridobila že 600 članov in članic. Njena rast gre navzgor. Ona hoče postati kulturna matica kršč. delavstva sploh, s svojo univerzo »Krekovo socialno šolo« hoče na ta način slov. delavcu nuditi stanovsko izobrazbo, ki si jo je slovenski delavec tako želel. Pokazati hoče, da je slehernemu katoličanu mogoče tudi v delavskih vrstah ohraniti svoj živi življenski verski nazor in da more on le na pristno katoliških načelih pri svojem trdem delu najti veselje in zadovoljnost.

Mladi Krekovci hočejo odpraviti slabe razvade med širšimi plastmi slov. delovnega ljudstva, kot: brezmejni alkoholizem, kvartopirstvo in odtegotanje od cerkvenega življenja.

S primernim podukom in zlasti v skupnem razpravljanju in razglabljanju o teh rakranah, hoče z lepim zgledom iti v prve vrste delavstva: v rove, v tovarne, v podjetja in pripeljati delavca nazaj k lepemu dru-

žinskemu življenju in tako tudi k blagostanju.

Krekova mladina nosi danes te ideje samo med delavce. A ideje kršč. socializma ne smejo biti omejene samo na eno stran, zajeti morajo vse — kmeta, inteligenta, duhovnika, staro in mlado. Nič ni novega pod solncem, to je res, a eno je, kar mladi rod očituje, on hoče obogatiti svoje duše, da bodo one same zase zadihale v svobodi otrok božjih, da bodo sami reševali, oz. pomagali reševati bedno duševno in telesno življenje ljudi, da hočejo, da bi z ljubeznijo in požrtvovalnostjo dokazali silo in moč katoliških načel, ki niso nikjer lepša, kakor v praktičnem življenju poedinec in množice.

Krekovci! V tem pravcu naj bo Vaše delo, ki naj zajame vsakega do dna duše! Zato razmišljajte sami, kako bi najbolje mogli pomagati pri veliki reševalni-socialni akciji oprostiti modernega človeka iz okov kapitala in dvigniti tiste, ki so danes pozabljeni in zatirani.

Prične pa naj vsakdo pri sebi. Celjski kongres naj ne bo toliko zgodovinski mejnik za organizacijo, kot znanilec novega rodu poedincev, bogatih na duhu in prožetih ljubezni in pravice.

Dvakrat delavci, pozdravljeni!

R. P.:

Položaj viničarske mladine.

Štirideset tisoč družin broječa masa viničarskega stanu pomenja v mariborski oblasti faktor, s katerim se mora računati. To število dokazuje, da se viničarskemu stanu hoče razmaha njegovih stanovskih sil, da hoče, kar mu po naravnih in božjih pravicah pripada, predvsem svoje stanovske kulture, da more tekmovali z drugimi stanovi. Zadnji čas prodira korak za korakom v viničarske kraje miselnost in hotenje po skupni moči in samopomoči — strokovni organizaciji. Vedno večja se čuti potreba po zmožnih osebnostih, ki naj bi kot voditelji te velike organizirane množice v doglednem času, znali obračati krmilo tako, da bo naša ladja plula v smeri prave krščanske ljubezni, in se voditelji ne bodo omejevali edino le na svoje koristi. To vprašanje trka glasno na duri. Skrajni čas je, da se zganemo in da vsi skupaj začnemo praktično udeleževati krščanska načela — krščanski socializem. Vsi, kateri stremljajo za ozdravljenjem sedanjih nevzdržnih razmer, naj se nesebično žrt-

vujejo in pričnejo z svojim delom pri korenini — pri mladini.

V kongresnih dneh v Celju zboruje tudi naša viničarska mladina. Zdi se mi potrebno, da ob tej priliki označim stanje naše viničarske mladine, in njen najmlajši pokret v Krekovi mladini, v kateri se čuti samostojno v svojem hotenju.

Neizobraženost je pot k siromaštvu, je dejal dr. Krek. Tako je tudi z našim viničarjem. Niso vsega krive skrajno slabe socialne razmere med viničarji, največ grešijo naši ljudje na izobrazbi. Vsled pomanjkanja izobrazbe si ne znajo pomagati tam, kjer se da. Če jim pa hočeš pomagati, te odklonijo, ker ne razumejo dela. Da je temu tako, se ni čuditi. Samo pogledati je treba življenje našega viničarja, odnosno naše mladine, kako se ona razvija od svojega destinstva do moške dobe, ko nastopi kot družinski oče in samostojen viničar.

Že kot 13 letni otrok mora začeti delati v vinogradu. Oče in mati komaj čakata, da doraste sinček ali hčerka vsaj toliko, da obvlada koš ter motiko. Takrat hajdi z njima v »taberh«, da si zaslužijo vsaj nekaj za vsakdanji kruh. Tako se godi z našim viničarskim rododom vsak dan od jutra do večera, od mladosti do pozne onemoglosti. Po šolski dobi nima v življenju nobenega pouka, nobene prilike za izobrazbo. Pri vsakem stremljenju nasprotujejo otroku njegovi lastni starši, češ »vsega tega meni ni bilo nič potreba«, igre — vzgojne — so »norosti«, tečaji, sestanki — so »neumnosti«, članarina je — »odiranje« itd. Kaj dobrega ima vedno težek dostop, slabemu pa malokdo ugovarja. Vse to je razumljivo, če povemo, da se nahaja naša mladina med številnimi odraslimi delavci, katerim je pri vsaki besedi kletev, vsaka šala nenravno govorjenje in podobni zgledi. V takem položaju raste naša viničarska mladina, tu črpa vir nadaljnje izobrazbe — kletev, sirovost itd., v svojo pogubo. K temu pride obenem še alkoholno zastrupljanje mlade duše, ker za delo dobiva jo kot del plačila v naravi pijačo, dočim bi mladi žledček potreboval bolj košek kruha. Vsled te dajatve mora kruh nadomestiti z alkoholom. Vemo, da je vse to volja in delo kapitalizma, a sedaj ne bomo razpravljali na tem mestu o tem vprašanju.

Uvidevši, kje tiči poglobljena rana žalostnega stanja viničarjev in da se bo dalo od pomoči temu samo s pomočjo in delom mlajšega rodu, smo posvetili največjo pažnjo mladini, katero moramo uvrstiti skupaj v eno mladinsko organizacijo, Krekovo mladino. Po delu podružnice Krekove mladine v naših krajih smemo reči, da napredujemo. Z veseljem prijemajo naši fantje kot odborniki za delo. Povsod med našo mladino je zanimanje, če treba tudi požrtvovalnost v največji meri. Saj je to tudi naše

lastno društvo in menda nikjer drugod se človek ne čuti tako svobodnega in domačega kot v svoji hiši med svojimi tovariši. Pri nas je Krekova mladina potrebna. Ni za to tukaj, da cepi že obstoječa društva, ampak zbira raztresene, najbolj uboge, da tudi oni pridejo do izobrazbe in do potrebnega udejstvovanja v družabnem redu. Po mladini se bomo uveljavili. Zatorej vsi brez razlike na delo do dobro stvar in našo srečnejšo bodočnost!

Političen pregled.

Narodna skupščina. Vlada je poslala narodno skupščino za par dni na počitnice. Predno je odšla na počitnice je sprejela par nujnih predlogov.

Skupščinski odbori. Vlada name-rava spraviti skozi parlament nekatere zakone, o katerih sedaj razpravljajo razni skupščinski odbori. Najvažnejši zakon je zakon o izenačenju davkov. Kako bo s tem zakonom, je težko reči. Vladna večina kaže zelo malo volje, da bi resno delala na

njem. Člani vladne večine ne prihajajo k sejam. Anketni odbor za preiskavo korupcijskih afer je imel eno sejo, na kateri je sklenil, na kak način bo delal.

Radicevci. Radić je odšel na dvo-mesečen oddih v Dalmacijo, kjer bo po naročilu radikalov v prognanstvu prebil dva meseca.

Radikali. Nikola Pašić je odpotoval v Karlove Vari na zdravljenje. Med sedanjimi parlamentarnimi počitnicami so se radikalni poslanci razšli na volilno agitacijo. Nekateri poslanci so imeli na svojih shodih smolo. Nekemu poslancu-Pašićevcu so Jovanovići pristaši shod razbili. Vse kaže, da Jovanovići pridobiva na pristaših.

Položaj. Najbrže se spet bližamo krizi. Vsi govorniki so na nedeljskih shodih to napovedovali. Vlada bi se rada pred novo krizo, da bi parlament sprejel več pogodb z Italijo, ki so gospodarskega značaja. Baš radi teh pogodb bi najbrže moglo priti do nove krize. Vendar pa so Radicevci v zadnjem trenutku obljubili, da bodo glasovali za pogodbe.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Občni zbor JSZ.

Po sklepu 32. seje načelstva JSZ z dne 21. maja 1926 se bo vršil letni redni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze v nedeljo, dne 26. junija 1926, ob 9. uri dopoldne v kleti I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg št. 2 z dnevnim redom, ki je objavljen v »Pravici« št. 22 z dne 3. junija 1926.

S tem vabimo vse zveze, da pošljejo v smislu pravil JSZ § 14 svoje zastopnike, tako, da pride na vsakih 80 članov po en zastopnik.

V smislu pravil § 15 se morejo vsi predlogi in prizivi za občni zbor JSZ poslati 10 dni prej načelniku JSZ. Kasnejši predlogi so dopustni le, če temu pritrdi načelstvo.

V smislu pravil § 15. je sklepčen občni zbor, če je zastopana vsaj polovica članov, če ni, se sme po preteku pol ure vršiti nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu. Vsak zastopnik zveze mora imeti pismeno pooblastilo, da ga je občni zbor izvolil za zastopnika njegove zveze in koliko članov zastopa.

Občni zbor tvorijo zastopniki zvez, člani načelstva, nadzorstva in vodstva JSZ.

Zveze naj to upoštevajo in izvrše.

Jože Gostinčar l. r.,
načelnik.

Ivan Gajšek l. r.,
glavni tajnik.

Čitajte »Pravico«!

Črni brat.

(Iz knjige: »Človek in tajinstvenost v Aziji«, napisal F. Ossendowski.)

Bilo je malo radoznalosti in malo nervoznosti v njegovem glasu. Skomizgnil sem z ramami, mu pogledal v obraz in mirno odgovoril:

»Vsi smo ob gotovih trenutkih veliki grešniki. Vsak izmed nas more, kadar to želi, biti svoj lastni spovednik in najstrožji sodnik, oče!«

Starec je zatisnil za trenutek oči, nagnil svojo belo glavo in se globoko zamislil. Nastal je dolg molk in vedel sem, da bom poslušal izpoved nemirne človeške duše, polne bolečin. Starec se je dvignil, nalil čaja v skodelice, se zopet vsedel na svoj stol ter začel svojo povest, le od časa do časa jo je prekinil z molkom:

»Res je, da more človeka uničiti ali dvigniti samo duševno trpljenje. To je, kar je prišlo nadme. Kakšna je bila moja krivda? Kaj zato! Malo je na tem ležeče, da se je zgodil uboj telesa ali duše, krivda je krivda in rodi duševno trpljenje, težko vest, obup. Prehodil sem v svojem življenju vse postaje na potu trpljenja. Imel sem čisto dušo, imel sem črno dušo in nehal sem s tem, da nisem imel

več duše, ker nisem čutil več niti hrepenenja niti sreče. Potem se je zame vse izpremenilo, nekaj me je spravilo do tega, da sem se posvetil drugim stvarim. Iskal sem svojo pot, a glej, v središčih kulture je nisem mogel najti. Moj socialni milje mi je postavil nepremostljive težkoče za moja nova nagnjenja. Stopil sem v samostan, najstrožji v vsej Rusiji, in dosegel sem hitro prvo mesto med menihi in to radi svoje pobožnosti in svoje ponižnosti. A videl sem, da mi samostan ne bo dal notranjega miru. Nosil sem potem srajco iz dlake in verige, hodil sem od mesta do mesta ter iskal kraj, kjer bi mogel delati za svoje brate. Prišel sem na Sahalin, videl sem to brezno nepopisnega mučenja, ta pekel, kjer propadajo telesa in duše, in mogel bi narisati sliko o tem, kar sem takorekoč sanjal. Skušal sem to tudi storiti, a oblasti so mi onemogočile moje delo. Zapustil sem ječe in kolonije izgnancev ter prišel na sever otoka, kjer sem učil krščanstvo med tamošnjimi domačini in kjer sem se dolgo časa boril proti vsem neprilicam dežele, proti pijanstvu, razuzdanosti in igranju, kar so vpeljali Rusi in tuji. Bil sem zdravnik duš in teles.«

Izvil se mu je globok vzdih in nadaljeval je z nizkim glasom:

»Izgleda, kot bi hotel napraviti zase slavospev, a tega ne iščem. Le izpovem se Vam, kajti pričakujem konec svojega življenja. Napravil bom svojo zadnjo vožnjo na morje.«

Skušal sem mu oporekati, a ko sem videl, da moje besede nanj sploh niso napravile nobenega utisa, sem vprašal:

»Kakšne vožnje ste delali po morju, oče?«

Odgovoril je takoj z veliko živahnostjo in vedel sem, da je ta snov draga njegovemu srcu.

»Ko sem stanoval ob obali, na skrajnem koncu tatarskega preliva, sem videl večkrat, kako so veter in valovi gonili ribiške ladje ter ladje beguncev na odprto morje, kjer jih je čakala gotova smrt. In dolžnost kristjana je, da rešuje tiste, ki se potapljajo. Začel sem reševati te duše v nevarnosti. S pomočjo dveh svojih starih prijateljev Ainov, ki sta prestopila h krščanstvu, sem zgradil trdno ladjo, s katero smo med nevihtami križarili po morju, da bi nudili zavetje potapljačom se. Čez noč pustim goreti svetilko na tem peskovitem rtiču, kjer imam svojo ladjo.«

se občnega zbora niso udeležile bo Zveza poslala poročila in bilanco za l. 1925. Občni zbor, ki je trajal od pol 10. do 13. ure, je tov. predsednik v kratkih in jednatih besedah zaključil in se zahvalil za udeležbo ter pozval vse na delo za organizacijo in koristi tlačnega delavstva.

Strokovna zveza rudarjev.

Centrala rudarjev. Prosimo, da vse skupine do 10. vsak mesec redno obračunavajo s centralo, ker brez olja luč ne gori. Kaj pa Rajhenburg in Kočevje? Oglasite se! Pišite, če ne dobro, pa slabo! Prosimo vse naše zaupnike, organizatorje, naj nam za naš kongres kaj svetujejo, podajo kakšne misli, da bo stvar popolnejša. Samo mesec dni nas še loči od kongresa.

Skupina Zabukovca. Naša skupina je vložila več vlog na direkcijo državnih rudarskih poduzečja v Sarajevu o raznih zadevah rudarjev, tako tudi vlogo št. 450-26, z dne 7. aprila t. l. radi izplačila relutuma za deputatni premog; na katero je prejela dne 28. aprila t. l. sledeči odgovor in rešitev: »Strokovni zvezi rudarjev, skupina Zabukovca! Na Vašo prošnjo št. 450-26, od 7. aprila 1926. se Vam poroča, da je direkciji rudnika v Zabukovci naročeno, da izplača relutum za deputatni premog vsem, na rudniku še zaposlenim rudarjem, katerim je ta relutum pripadal pred 1. sept. 1925, a še ni izplačan. Pri izplačanju bo direkcija postopala točno po odredbi III. 5.-b. prejšnjega radnega ugovora. — Direktor.« — Ta rešitev je dokaz, da naša organizacija dela stalno in sistematično za zboljšanje in za pravice naših rudarjev in da naše tiho, a stvarno delo rodi uspehe. Mi se ne hvalimo in ne kričimo, kakor socialni demokratje, kaj vse storijo za delavstvo, a nimajo pokazati nobenih uspehov. Mi pa delamo in naše delo rodi uspehe in ko bo naša moč še večja, tedaj bodo uspehi tudi večji. Zato vabimo vse rudarje, da se pridružijo naši Strokovni zvezi rudarjev, da tako ustvarimo rudarsko moč in s tem sebi boljšo bodočnost.

Iz Zagorja. Pri nas v Zagorju se godijo zadnje čase strašne krivice. V jami rudar ni več človek. Nekaj gospodov, ki imajo oblast nad delavci v kotredeškem revirju, bi bilo reš do bro malo poščegetati, da bi bili bolj vpludni. Njihovo obnašanje je nekam čudno. Ne vemo, ali se pred g. ravnateljem res tako tresejo, ali pa se mu hočejo prikupiti, da bi ne bilo nevarnosti, da zletijo. Od rudarja se zahteva čezmerna storitev. Menda bi najrajši imeli, da bi bil ves premog takoj na svetlem, da bi revna družba kaj zaslužila. Izgovor: se ne da, ne moremo, ne pomaga nič. »Boš pa reducirani!« To je geslo, ki drži pokonci tudi take rudarje, katerim bi človek prisodil bolniško postelj. Rudarji so sklonjeni in obupani. V boljše čase

Ko je to rekel, se je nasmešnil in pokazal s prstom skozi okno na jabor, na čigar vrhuncu se je nahajala svetilka.

»V svetilki prižgemo ribje olje in med nevihtami zažgemo ognje, ki jih zalagamo s katranom, da jih ne ugasne veter in dež. Moji Aini so jako spretni in drzni mornarji. Hočem jih Vam predstaviti.«

Po teh besedah je plosknil z rokami in vstopila sta dva stara Aina v usnatih hlačah in jopičih, v visokih škornjih, segajočih skoraj do pasu. V njihovih strašnih obrazih, brez nosu, brez ustnic in brez trepalnic so se zdeli dolgi rumeni zobje kot bi bili na samih skeletih. Brez dvoma je bolezen spačila te mirne in zveste može.

»Govavost?« sem vprašal.

»Da,« je odgovoril menih, »a ta bolezen se razvija jako počasi, imajo jo namreč že trideset let. Prepričan sem, da ni nalezljiva, kajti dolgo časa prebivam že z njimi in moji prijatelji, ki so me prišli obiskat vsako leto in ki so bili z njimi kot jaz, niso kljub vsem tesnim stikom nalezli te bolezni.«

»Morali ste že rešiti mnogo teh nesrečnežev, oče!« (Konec sledi.)

ne verujejo nič več. Mi pa pravimo: vredni ste boljšega, potrebni ste boljšega in imeli boste boljše, če si boste poiskali. V organizacije, pa se bodo še komu tresle hlačke!

Delavska zveza.

Trbovlje. »Okrajna delavska zveza« je imela v nedeljo, dne 6. junija občni zbor, katerega je otvoril tov. predsednik Križnik. Na dnevnem redu je bilo poročilo starega odbora in izvolitev novega odbora. Iz poročila tajnika in predsednika je bilo razvidno, da je odbor v prejšnjem poslovnem letu precej deloval, da mu pa vsega zamišljenega dela ni bilo mogoče izvesti radi tehtnih razlogov. Izvesti se ni mogla ustanovitev krajevnih podružnic »Delavske zveze« v Hrastniku in Hudi jami. V Hrastniku niso bile dane možnosti, ker plačilnica oziroma skupina S. Z. R. ni imela do pred kratkim ustanovnega občnega zbora. Sedaj ko ima skupina odbor, bo stvar za ustanovitev Delavske zveze v bližnjem času prišla do veljave. Istotako je bilo tudi z Hudo jamo. Po poročilu blaginika tov. Zupana in preglednika, ki je našel vse v najlepšem redu, je dal občni zbor staremu odboru absolutorij. V novoizvoljeni odbor se je poleg starejših veteranov za naše delavske interese pritegnilo še več mlajših in agilnih tovarišev in izgleda, da bo mogoče novemu odboru marsikaj izpeljati, da se bo naša Delavska zveza okrepila in razširila svoja krila po vsem laškem okraju.

Mladina in strokovne organizacije.

Dobra je pravica mladine, navduševati se za ideal, spoznavati prava pota ter zvati brate in sestre k sodelovanju. In tako vidimo, da se mladinske organizacije vseh kulturnih držav bore za priznanje svojih postavljenih ciljev. Izmed različnih mladinskih organizacij so največjega pomena tiste, ki imajo nalogo, braniti in zastopati gospodarske interese. Od teh zavisi troje velikih nalog: 1. poučitev mladine o temeljnih pojmi narodnega gospodarstva. 2. vpeljava mladine v gospodarsko življenje in 3. vzgoja mladine za dobojevanje gospodarskega boja. — Kolikor bo pač te gospodarske mladinske organizacije, izvršujoče svoje naloge, vodil ta ali oni svetovni nazor, toliko zavisi od tega njihov uspeh in npravna vrednost njihovega dela. Trenutno se nahaja delavska mladina vseh dežel v vročem boju za izboljšanje svojih gospodarskih razmer. V to svrhu se poslužuje strokovnih organizacij, ki so tudi ločene po svetovnem nazoru. In tako na bojnem polju ne srečamo enotne strnjene mladinske čete; razdeljena je v tabor krščansko-socialističnih in brezversko-socialističnih strokovnih organizacij. Oba imata skoro iste želje, a način boja je različen. Krščanstvo je postavilo kot najvišje načelo v gospodarskem življenju izpolnjevanje tistih dolžnosti, ki izvirajo iz zapovedi ljubezni do bližnjega in krščanske pravičnosti. Pri brezverskem socializmu pa velja za najvišje načelo v gospodarstvu — diktatura proletarijata, neomejeno gospodstvo enega razreda, porazdelitev celokupnih posesti v skupno posest, s čimer bi bilo silno prizadeto zasebno življenje vsakega poedince. Že iz tega je razvidno, da bodo morale krščanske mladinske organizacije in še predvsem strokovne organizacije izpolniti v bodočnosti veliko odločilno nalogo: prepričati mladino, da so edinole zapovedi krščanstva v stanu, rešiti v obče zadovoljstvo vsa vprašanja, ki gibljejo in pretresajo naš vek.

Dolžnost naših organizacij je, razložiti mladini temeljne pojme o narodnem gospodarstvu in to kolikor mogoče na lahek in razumljiv način. Koliko delavcev in omladincev je, ki razumejo pod narodnim gospodarstvom mnogo, marsikaj, mogoče vse in vendar niso v stanu, napraviti si o vprašanjih in dogodkih stvarne slike in sodbe. In vendar stoje prav sredi

bojne armade, ki utegne močno vplivati na obrazovanje gospodarskega položaja, ki ima torej v sebi veliko moč. Iz zgodovine zadnjih let poznamo dovolj slučajev, kako so se pod gospodarskim plaščem bili važni politični boji, ki niso bogve kaj koristili ne narodnemu gospodarstvu, ne prizadetemu delavstvu. To se je moglo zgoditi samo zato, ker široke delavske plasti niso bile v stanu, pogledati dogodkom do dna, marveč so raje slepo sledile glasovom kričečih voditeljev.

Ali naj hodi naša delavska mladina ista pota? Ne! Tega nečemo, tega tudi ne bomo storili! Že danes smo spoznali, da je brezpogojna dolžnost vsakega delavca, jasno spoznati temeljne pojme narodnega gospodarstva ter po teh izkušnjah spoznati vrednost svojega lastnega dela in ga ceniti. Ako stojimo pred veliko, lepo, mogočno stavbo, ne občudujemo samo ženjalnega duha stavbenika, ki je to delo zamislil in skonstruiral, marveč se divimo tudi vsem delavcem, ki so tako spretno zgradili stavbo. In kakor dela pri veliki stavbi mnogo ljudi, da jo dograje, prav tako so tisoči in tisoči na delu v narodnem gospodarstvu, prispevajoč s svojim delom zato, da se dvigne splošni blagor človeške družbe. Ta dela duševno, ta z rokami, oba pa družijo en smoter: služiti sebi in skupnosti. In tako tiči v vsakem delu sila, ki deluje poživljajoče, življenje ohranjajoče in pospešujoče. Krščanstvo smatra vsled tega delo za največjo čast človekovo in je naložilo vsakomur, da na ta ali oni način dela. S tega vidika je smatralo krščanstvo iz vsega početka čisto jasno, da mora delavec, ki vestno dela, imeti tudi vse človeške pravice. Vsled tega je od nekdaj že obsojalo dobičkarstvo in oderuštvo, ker prikrajuje delavčeve pravice in ga goni v vedno hujše materialno in duševno gorje. Oderuški duh in profitarška sila imata žalostno zaslugo, da je delavstvo v toku stoletij bolj in bolj uboževalo, narodno gospodarstvo pa prešlo v roke majhnemu številu diktatorjev, ki nočejo ničesar slišati o npravnih vezeh. Na mesto tega kapitalističnega mora stopiti krščanski duh. In zato mora naša delavska mladina že danes spoznati celokupno gospodarsko življenje, da bo nekoč sposobna, sodelovati v duhu krščanstva.

Mladinska organizacija se zaveda, da je njena dolžnost, upeljati delavsko mladino v gospodarsko življenje. Mnogo mladih ljudi zapušta na leto šolo in gre v pridobitno življenje. Mislijo, da je končno vendar le prišel čas, ko se bodo končno z lastno močjo, premagavši vse ovire, dvigali visoko. Le prekmalu morajo spoznati, da njihovo telo in duh ne zmoreta vseh težav, ki jih nudi pridobitno življenje. Mladina čuti: opore potrebuje, roka mora biti tu, na katero se naslonim, sicer utonem v toku življenja. Ako bo naša mladina videla, da ima oporo. — rada bo sledila našemu vodstvu, rada bo poslušala naše nasvete in opomine; takobodobila sigurnost, ki je v življenjskem boju nujno potrebna. Tako je dolžnost kršč. strokovnih organizacij, da podpirajo delavsko mladino v izobraževalnih in vzgojnih prizadevanjih, kar ni le v interesu vseh naših organizacij, marveč še prav posebno v interesu celokupne človeške družbe.

Zveza delavske mladine z mislijo strokovnih organizacij je potrebna tudi zato, da se vzgoji za gospodarski boj in za izboljšanje svojega gospodarskega položaja. Vzgoja mladine za gospodarski boj je polje, potrebno silne previdnosti. Kako lahko se dogodi, da dobi mladina po strankarskem vplivu na ta boj enostransko razumevanje o mejah in možnostih takega boja. Iz izkušenj zadnjih let vemo, da označujejo naši nasprotniki tudi boj proti pozitivnemu krščanstvu kot gospodarski boj in da tudi mladino vzgajajo v tem smislu. Tako smo videli, da so socialni demokratje ob volitvah v »Delavsko zbornico« proglasili krščanske delavce kot delavske izdajice in delali z vsemi sredstvi na to, da pridobijo delavstvo za svoje kandidate. Seveda vpliva to tudi na mladino, ki potem v krščan-

skem delavskem tovarišu ne vidi svojega prijatelja, temveč sovražnika. Take metode nimajo ničesar skupaj z gospodarskim bojem, marveč manjšajo moč delavstva. Gospodarski boji se morajo bojevati samo za izboljšanje položaja, nikdar pa se ne smejo izgubiti v to, da si gotova politična skupina zagotovi vpliv in moč.

Krščanske strokovne organizacije je v njihovih bojih vedno vodila misel, da pripada njih uspeh ne krščanskemu, temveč celokupnemu delavstvu. To stališče mora osvojiti tudi naša mladina. Vedeti mora, da bo uresničitev njenega programa koristila celokupnemu delavstvu. Zato pa moramo voditi popolnoma stoječen boj. — Uspeh ne bo izostal.

Tedenske novice.

Odhod slovenskih romarjev na evharistični kongres v Chicago. V petek, dne 4. junija, ponoči je odpotovalo na evharistični kongres v Chicago 28 slovenskih romarjev. Med romarji sta škofa dr. A. B. Jeglič in dr. Gnidovec. Želimo jim srečno pot!

Nesreča pri streljanju z možnarjem. — Pri streljanju z možnarjem v Preski pri Medvodah se je na praznik sv. R. Telesa ponesrečil Janez Jarc. Pri polnjenju možnarja se je smodnik predčasno vnel in strel mu je puhal v obraz. Jarc je dobil močne opekline po obrazu in po rokah, vendar pa bo okreval. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Veliko neurje v Mariboru. Zadnji podeljek popoldne je razsajala v Mariboru in okolici strašna nevihta. Popoldne okrog 2. ure se je nenadoma pooblačilo nebo in med hudim grmenjem je pričela padati toča, debela kot oreh. Dočim je padala le kakih deset minut, je vendar napravila po drevesih, poljih in vrtovih strahovito škodo.

Ponesrečen železničar. Na kolodvoru Ribnica-Brezno na progi Maribor—Dravograd je 7. junija lokomotiva odrezala 54 letnemu železničarju Ferdinandu Piršu desno nogo nad kolonom. Pirš je bil zaposlen pri polnjenju kotla z vodo in je na nerazumljiv način zašel pod kolesa polagoma vozeče lokomotive. Zasilno obvezanega ponesrečenca so prepeljali v vlakom v mariborsko bolnico.

»Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/VI. pošlje vsakemu naročniku »Pravice« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Smrtna nesreča. V Mariboru je hotel 61 letni Jožef Dachs, uslužben pri tvrdki Ragatsch, ponoči nakrmiti konje. Splezal je po lestvi na hlev, da nameče skozi odprtino seno. Pri tem je po nesreči padel skozi odprtino in pri padcu udaril z glavo po tleh ter si zlomil tilnik. Našli so ga zjutraj mrtvega.

Vlak povozil. Blizu Pecla v Podgradu je vlak, ki vozi iz Ljubljane mimo Zaloga povozil postarnega moža Flezarja. Stroj mu je odrezal eno roko in nogo ter glavo popolnoma zmečkal. Kako je zašel na tračnice, se ne ve.

Samomor. Na Javorniku pri Jesenicah se je obesil pred stanovanjem na hodniku 60 letni upokojenec Anton Rekelj. Izprazniti bi moral svoje stanovanje in ker ni imel nikamor iti, si je v obupu končal življenje.

Otrok preprečil smrtno nesrečo. V Belgradu so poleg neke enonadstropne hiše kopali temelj za novo poslopje in pri tem podkopali zid sosednje hiše, ki se je vsled tega zrušila. V hiši so stanovale tri stranke, vendar se ni nihče ponesrečil, čeprav se je hiša zrušila ponoči. V kritičnem času, ko se je hiša že nagibala, je neki otrok silno jokal in zbudil mater, ki je opazila nevarnost in sklicala sosednje stranke. Komaj so ljudje prihiteli na ulico, se je z groznim trusem zrušila podkopana hiša. Človeških žrtev ni bilo. — Pohištvo pa je ostalo pod ruševino.

Strašen samomor. V Zagrebu je bil aretiran blaginjak 35. pešpolka, poročnik Čeda Knežević, ker je ponesrečil in zapravil 350.000 dinarjev državnega denarja. Po njegovi areta-

ciji je njegova žena vzela seboj v klet slamo, jo zažgala, izpila stekleničico strupa ter se vrgla v gorečo slamo. Dobili so jo pozneje popolnoma zgoljenelo.

Slovenska nova maša v Ameriki. V slovenski župni cerkvi v Waukeganu je 30. maja t. l. pel novo sv. mašo g. Ivan Šolar, rojen v Rudnem pri Železnikih.

Strela. V Beranah pri Podgorici je zalotila nevihta na polju več članov neke rodbine. Zatekli so se pod visoko drevo. Strela je udarila v drevo in ubila očeta in mater, osemletni otrok pa je bil težko poškodovan.

Za tiskovni sklad »Pravice« je daroval tov. Kogoj Franc iz Tržiča 10 Din. — Hvala!

Društvo organiziranih babic — tovarišicam. V zadnjem času je bila v »Jutru« težko napadena bivša članica, tako, da bi si bila morala poiskati zadoščenje pri sodišču, če je napad res bil neutemeljen. Zato opozarja društvo ob tej priliki članice brez izjeme: »Varujte se nedovoljenega in nepoštenega zaslužka. — Presojanje, kdaj je neizogibno uničiti še nerojeno življenje, dopušča zakon zdravnikom, kateri vrše to ob težki odgovornosti in h katerim se zatekajo običajno tiste, ki so resnično v nevarnosti. K babicam pa prihajajo po pomoč te vrste ljudje predvsem z zločinsko voljo in namenom. Za par umazanih bankovcev in priljubljenih besed naj umaže babica svojo dušo in onečasti svoj poklic, samo, da prikrije ali odpravi posledice lahkotnosti in nebrzdanih strasti. Babiški poklic je časten, in izkazuje ljudem mnogo del usmiljenja. Zato bi moral biti spoštovan in ugleden. Taki temni posli posameznih babic pa ga sramote in blatijo. Babica, ki se ukvarja s te vrste zaslužkom stavlja v nevarnost sebe in tiste, katerim pomaga, saj celo nima niti znanja, niti šole, da bi mogla pričakovati, da bo delo uspelo. Kljub temu, da so naše gmotne razmere slabe, celo obupne, očuvajmo z vso resnobo stanovsko čast babiškega poklica. Niti z dvoumno besedo niti v šali naj si ne dovoli nobena babica pripombe, ki bi jo mogli izkoristiti nepoklicani ljudje, ali nas zaradi takih zopet napadati v javnih listih. Če pa bi katera naših tovarišic ne hotela poslušati tega dobrohotnega opomina, tedaj je organizacija poklicana in dolžna, da nastopi proti takim nepoštenim članicam, jih izloči iz svoje srede in izroči sodišču. Poštenost bodi geslo vsake naše vrstnice.« — Odbor.

Društvo diplomiranih babic vnovič prosi svoje članice, da pošiljajo zneske za pokojninski sklad izključno le na naslov blaginjičarke pokojninskega sklada, t. j. »g. Franja Černe, Gosposvetska cesta št. 10« in ne na Društvo dipl. babic, ki sprejema samo članarino in vpisnino, katere blaginjičarka je gospa Ivana Skalar.

Dopisi.

Preska. Poročil se je v nedeljo, dne 6. t. m. delavec papirnice Goričane, tov. Josip Guzelj z Angelo Kokalj, delavko istotam. Oba sta naša člana in člana zaupniškega zbora naše organizacije. Posebno pohvalno moramo omenjati, da je bila novoročenka Angela naša vzorna članica, ter večletna vrla zaupnica naše organizacije, za kar ji tem potom izrekamo najtoplejšo zahvalo za požrtvovalnost v naši organizaciji. — Našima novoporočencema iskreno čestitamo, želeči jima obilo sreče v novem stanu!

D. M. Polje. Orlovski odsek v D. M. Polju bo praznoval 4. julija blagoslovitev prapora, združeno z praznovanjem 20 letnice svojega obstoja. V ta namen bo celodnevna prireditev s sledečim sporedom: ob 8. zbirališče pred Ljudskim domom; ob 9. sv. maša, blagoslovitev prapora, zabijanje žebeljev; po sv. maši tabor, poklonitev umrlim članom; sprejeto; ob pol 2 skušnja za javni nastop; ob pol 4 telovadba na travniku g. župnika; po telovadbi prosta zabava na vrtu Ljudskega doma. Poleg sviranja domače godbe, petja, še mnogo drugih šaljivih prizorov. Vabimo vse bližnje odseke in nam sorodna društva, da

se udeležijo naše slavnosti. Odseke prosimo tudi za pismo sporočilo udeležencev glede kosila.

Zagerje ob Savi. V zadnji številki »Nove Prave« beremo o nekem narodno-socialističnem mučniku, ki je prišel z dopusta — iz litijskega zapora. Dopisnik poroča, da je bil ta mož zaprt vsled ovadbe nekega našega človeka, ki je bila izmišljena. Vsled podlega obrekovanja je potem g., za katerega se poročevalec ogreva, izgubil pri trb. družbi delo. Menimo, da ga je pri celi zadevi tisti gospod, ki pošilja »Novi pravdi« tako imenitne članke, polomil. Pametno bo, če prihodnjič kaj drugega poroča, ker bi nas sicer prisilil, da povemo zakaj je tovariš iz narodno-socialističnega kroga romal brezplačno v Litijo. Torej mirno!

Udeležencem celjskega kongresa.

Vozne karte. Udeleženci kupijo pri vstopnih postajah cele enosmerne, na obratni strani z mokrim postajnim dnevnim žigom žigosane karte, ki veljajo v zvezi s potrdilom o udeležbi tudi za povratek. Torej izkaznice niso potrebne kot svoječasno za vožnjo do Celja, ampak le za vožnjo nazaj, zato se bodo delile potrjene izkaznice na kongresu. Da ne bo pomot še enkrat ponavljamo: udeleženci naj, kadar kupijo karto do Celja, opomnijo postajnega uradnika, da se peljejo na kongres in naj zahtevajo žigosanje karte, katere v Celju na postaji ne smejo oddati, ker velja za nazaj. Zaupniki naj o tem udeležence dobro pouče.

Za hrano in prenočišče je preskrbljeno. Večerja ali obed po 10 Din, stanovanje sam po 22 ali 24 Din, dva skupaj pa vsak po 10 Din. Soba z dvema posteljama 30 Din. Za obede naj imajo zaupniki pripravljen denar, ker prejmejo v Celju takoj po prihodu vlaka vsoti odgovarjajoče število nakazil za obede; na listku bo obenem označen tudi lokal. Priporoča pa se, da vzame vsak udeleženec nekaj jedil s seboj, da se stroški zmanjšajo.

Udeleženci delegatskega zbora naj se odpeljejo v soboto z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 12.14 (Gorenjci se pripeljejo v Ljubljano ob 11.33), iz Maribora ob 13.20, iz Velenja ob 11.50. Udeleženci na vmesnih postajah naj se pravočasno informirajo o odhodu teh vlakov s sedeža svojega bivališča.

Udeležencem nedeljskega manifestacijskega zborovanja pa priporočamo nasl. vlake: iz Ljubljane ob 5.26, (Gorenjci ob 7.43), iz Maribora ob 5.20, Velenja ob 5.35 v nedeljo zjutraj. Udeleženci na vmesnih postajah isto kot zgoraj. — Vsak udeleženec kupi celo vozno karto, žigosano z mokrim postajnim žigom. V Celju dobe legitimacijo, katera jim bo služila za brezplačen povratek. Listkov v Celju ne oddati! — Na kolodvoru v Celju se bodo dobili kongresni znaki po 1 Din.

Prihod vseh vlakov v Celje je med 7 in pol 8 zjutraj. Po prihodu ljubljanskega vlaka se uvrstimo v sprevod z godbo na čelu in odkorakamo k sv. maši. — Po sv. maši se zopet uvrstimo v sprevod in odkorakamo med sviranjem godbe skozi mesto na zborovalni prostor v Narodni dom. — Podružnični in skupinski reditelji naj skrbijo za točen red in disciplino med svojimi ljudmi!

Odhodi vlakov bodo razvidni na zborovalnem prostoru v Celju.

Krekova mladina.

Trbovlje. Naša podružnica Krekove mladine je imela dne 3. junija svoj ustanovni občni zbor. Centralo sta na občnem zboru zastopala tovariša Kordin in Hočevar, ki ju je članstvo z veseljem pozdravilo. Predsednik pripravljalnega odbora je otvoril občni zbor in omenjal v svojem govoru o dosedanjem gibanju za Krekovo mladino, da so se kljub težavam dobili člani, ki so takoj pričeli z delom. Iz poročila predsednika je bilo razvidno, da bo naša delavska mladinska organizacija v bodoče dobro napredovala. Nato je poročal blagajnik o blagajniškem stanju. Pri volitvi odbora so člani izvolili svoje najboljše tovariše. Izvoljeni so bili sledeči: Brus Jože, Križnik Filip, K. Fabjan, Poznič Ivan, Seme Ivan, Zajc Adolf, Miklavčič Slavko, Vranko M., Golob Ivan, Žičkar Marija, Alaup A. in Frölich Jakob. K besedi sta se oglasila tudi zastopnika iz centrale. Člani so jima z zanimanjem sledili v njunih govorih. — Pozivljala sta novi odbor, da deluje po svojih najboljših močeh za proevit Krekove mladine. Vse mlade naše somišljenike v Trbovljah pa pozivljamo, da pristopijo h Krekovi mladini. Prosimo tudi naše krščanske starše, da pošljejo svoje otroke k naši delavski mladinski organizaciji, da ne bodo tavalji po potih, ki so za mladino škodljiva.

J. Kosič:

Viničarski organizatorični tečaj.

Že parkrat smo poročali v »Pravici«, da se naša armada organiziranih viničarjev vedno bolj množi, organizacija napreduje in se širi.

Armada pa potrebuje tudi večje število poveljnikov višjih in nižjih. To so v organizaciji poleg odbornikov zaupniki, katerih imamo že precejšnje število, ali za naše krajevne razmere še premalo.

Da pa zaupniki morejo vestno vršiti svojo nalogo jim je v prvi vrsti potrebna izobrazba, ker le potem izobrazbe bo njihovo delo uspešno.

Zato je sklenilo načelstvo centrale v Ljutomeru prirediti na binkoštni ponedeljek, t. j. bilo dne 24. maja t. l., zaupniški tečaj, na katerem naj bi se zaupnikom dala razna potrebna navodila.

Tečaj se je vršil pri tov. načelniku v Slamžilo in je bil sijajno obiskan. Udeležilo se ga je 36 zaupnikov in kakih deset zavednejših članov.

Tov. predsednik skupine Svetinje je po kratkem uvodu pozdravil navzoče, otvoril tečaj, ter dal besedo strokovnemu (zveznemu) tajniku, kateri je imel tri referate in sicer: 1. Praktična izvedba organizacije, 2. Zaupniki in njih delovanje in 3. Kako bomo dosegli naš program.

V uvodu prvega referata nam je govornik pokazal obširno polje, ledino katero nam bo treba še preorati. Ker nam žal za to delo manjka delavcev, nam je poročevalec podal navodilo, kako si jih pridobiti odnosno vzgojiti. Nadalje nam je opisal naše viničarje, njih slabosti in vrline; svetoval kako jih pridobivati v naše vrste in naglašal potrebo dobrih aglinih zaupnikov. Orisal je zapreke in težave, katere bodo ovirale delovanje zaupnikov ter jim nasvetoval razne pripomočke, kako vse to premagati. Nadalje je govoril o naši glavni nalogi, to je o pomanjkanju izobrazbe in nam obenem kazal pot kako si pridobiti izobrazbo.

Na koncu referata se je oglasil k besedi tov. Andrej Mir, kateri je apeliral na zaupnike, da naj našo mladino napeljujejo k izobrazbi, katero si najlažje pridobijo pri naši delavski mladinski izobraževalni organizaciji Krekovi mladini, iz katere bomo v bodoče črpali potrebne funkcije.

V drugem referatu nam je govornik povedal, kaj je delavski zaupnik, kakšne lastnosti mora imeti in kakšne ne.

Ker še mnogi naši zaupniki zelo malo poznajo pot, po kateri bi se dale rešiti naše zahteve, ozdraviti naše razmere in doseči pravice oziroma izvesti naš program, zato je v tretjem govoru orisal govornik prav lepo, kako bomo dosegli naš program.

Navzoči so z velikim zanimanjem sledili govorniku, kateri si je za ta dan zbral izvrstno gradivo in govoril tako prepričevalno in poljudno, da je žel splošno odobravanje prisotnih, katerih večina je izrazila željo, da bi se taki tečaji večkrat prirejali.

Na tem tečaju se je prvič pokazalo kako nam primanjkuje govornikov. Sicer imamo nekaj naših fantov, ki imajo za govorništvo potrebno zmožnost ali veselje, ali manjka jim nastopa. Neumesten strah pred občinstvom jih zadržuje, da si ne upajo nastopiti in govoriti ter tako potom predavanj uporabljati svoje znanje v korist in izobrazbo drugim. Te zapreke moramo premagati, in sicer s pomočjo gledaliških predstav, kjer se bomo kot igralci vadili v nastopu.

K sklepu dopisa kličem našim fantom: Izobrazujemo se, da čimprej odpravimo nedostatek, ki nas ovira, našem izobraževalnem delu, to je pomanjkanje govornikov.

Tovarišem zaupnikom pa: Držite se navodil, katere ste slišali na tečaju, izpremenite besede v dejanja, ker le na ta način bo naše delo napredovalo.

Za žene in dekleta.

Ne zavrži časopisnega papirja. Lahko ga koristno porabiš namesto dragih tkanin. Vse vrste stekla: prozorno, od svetilke, kozarce in dr. se dobro čistijo s časopisnim papirjem. Ravnotako tudi bakreni in medenasti predmeti, posoda in krožniki. Ako privežeš na palico vrvice narezanega papirja, moreš s tem izgnati iz sobe muhe, ki se nočejo posesti na muholovnike. V papir zavita jajca se zelo dolgo ohranijo. Nekaterim je duh naftalina, ki varuje obleko pred molji, zelo nadležna. Isti uspeh dosežeš tudi, ako obložiš volneno in drugo podobno blago od vseh strani s časopisnim papirjem. Molji namreč ne prenesejo vonja tiskovnega črnila. V mokre čevlje natlači ne preveč natlesno zmečkanega časopisnega papirja, pa se ti bodo znotraj zelo dobro osušili. V suhem mrzlem vremenu si ovij noge s časopisnim papirjem, pa te ne bo zeblo. Končno ovij nove in stare knjige s časopisnim papirjem, da jih obvaruješ pred onesnaženjem in poškodovanjem.

Blato iz obleke se odstrani na sledeči način. Najprej pusti blato, da se popolnoma posuši. Nato ga izmencaš in temeljito izkrtičiš iz blata. Potem vzemi krompir, ga prereži čez polovico in dobro pomaži z njim madež. Madež izgine in blago ostane snažno.

Kako zboljšaš petrolej? Da popraviš petrolej in da bolje gori, vrži v svetiljko žlico soli. S tem se petrolej očisti in gori z jasnejšim plamenom.

Ista sol ostane lahko celo leto v svetiljki. Lahko tudi prideneš kafe, zmešane z naftalinom.

Razno.

Število odvetnikov v Jugoslaviji. Koncem leta 1925 je bilo v naši državi vsega skupaj ravno 2000 odvetnikov. Od teh jih je v Belgradu 229, Zagrebu 243, Ljubljani 66, Sarajevu 47, Splitu 22, Mariboru 32, Skoplju 26, Novem Sadu 46, Subotici 56 in v Somboru 51.

Brezžični telefon na M. Rosa. Na 4600 m visokem Monte Rosa montirajo brezžično telefonsko postajo. Tako bo telefon brezžičnim putem privrkat v visokih Alpah stopil v reševalno akcijo in otel marsikatero človeško življenje pred smrtjo v gorah.

Razveseljivo. Angleška legija bivših vojakov iz svetovne vojne je sklenila pozvati mednarodno zvezo bivših vojakov, da spričo mednarodnega položaja po locarnski pogodbi skliče konferenco z organizacijami vojnih udeležencev v prejšnjih sovražnih državah, da se pogovore o sodelovanju v bodočnosti. Tako je prav! Potrebno je, da v času, ko govore o usodi narodov le zastopniki velekapitala, spregovore besedo tudi tisti, ki so grozote svetovne vojne sami osebno doživeli.

Trgovaška mornarica sveta. Celotna ladijska tonaža trgovske mornarice celega sveta znaša danes 58,785 tisoč ton. Od tega števila ton ima Velika Britanija 19,274.000 ton, torej Anglija sama eno tretjino. Zanimivo je pri tem, da so po vojni vse države pomnožile število svojih ladij razen Nemčije, katera ima danes manj kot tri milijone ton, medtem ko jih je imela poprej nad pet milijonov. Nemčija je tako na petem mestu. Združene države na drugem, Japonska na tretjem, a Francoska na četrtem mestu.

Visoka starost. V Oldhamu na Angleškem je umrla najstarejša Angležinja. Rojena je bila leta 1816, torej je bila 110 let stara, ko je umrla. Pred tremi leti si je bila zlomila nogo, a je popolnoma ozdravela.

Za kratek čas.

Židovska nprav. Žid pade v mal vodnjak in ne more ven. Mimo pride tujec-kristjan in mu iz usmiljenja ponudi roko, rekoč: »Daj mi roko!« Na besedo »daj mi« žid trdovratno molči in se niti ne gane. Nato mu spet reče tujec: »Primi roko!« Ko žid začuje besedo »primi«, seže tujcu z velikim veseljem v roko in se tako reši.

Salomonova sodba. V vozu električne cestne železnice, tako poročajo nemški listi, sta se začeli dve stari gospe pripraviti, ali naj se okno odpre ali ne. Ena je trdila, da gotovo umrje, ako sprevodnik okno odpre, druga pa je zatrjevala, da jo zadene kap, ako bo okno še dalje zaprto. Od obeh strank kot razsojevalec pozvan sprevodnik ni vedel ne svetovati, ne si pomagati. Kar pade nekemu sopotniku v glavo rešilna misel. »Le odprite okno, gospod sprevodnik,« pravi, »potem ena umre; nato pa isto hitro zopet zaprite, da umre še druga; bomo vsaj potem mir imeli!«

Papiga. Gospod (prijatelj): »Ne vem zakaj se naša papiga ne nauči ničesar. Pravijo, da se lažje nauči iz ženskih ust; — ko bi jo Vaša soproga vzela na izsoljanje za mesec dni —«. Prijatelj: »Pri moji ženi bi papiga pač ne prišla do besede.«

Marsikateri član I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani še ne ve, da lahko kupi v katerikoli naši poslovalnici, če gre slučajno mimo ali pride z dežele v mesto. — V Ljubljani so sledeče poslovalnice:

Kongresni trg št. 2, kjer je posebno bogata izbira manufakture in galanterije. V hiši je tudi gostilna in kuhinja. Dunajska cesta št. 36 v hiši Zadružne zveze; Zaloška cesta št. 15 v lastni hiši; Celovška cesta št. 57 (Spodnja Šiška) v lastni hiši; Vič-Glince, Tržaška cesta št. 11 v lastni hiši. — Člani, držite se gesla: »Svoji k svojim!«